

Status på beskæftigelsesreformen

Beskæftigelsesreformen, som trådte i kraft i 2015, havde som sine to hovedspor et øget antal af samtaler mellem de arbejdsløse, jobcentrene og a-kasserne, samt en øget prioriteringen af uddannelsesredskabet som aktivt tilbud i beskæftigelsesindsatsen for særligt ufaglærte og faglærte dagpengemodtagere skulle i fokus.

Implementeringen af reformen forekommer imidlertid at gå ganske langsomt, hvad angår indførelsen af de nye samtaler og ændringerne i brugen af aktiveringsredskaberne over mod ordinær uddannelse og privat løntilskud. Niveaueet for aktivering har konstant været faldende og et øget brug af uddannelsesredskaberne er ikke slået igennem, som var intentionen med reformen.

I forhold til samtalerne blev det med beskæftigelsesreformen aftalt, at antallet af samtaler skulle løftes markant med bl.a. seks samtaler i det første halve år. Data viser imidlertid, at antallet af samtaler langt fra har nået dette niveau – p.t. når jobcentrene kun omkring halvdelen af samtalerne.

For både aktivering og samtaler gælder, at der er mærkværdigt få data til rådighed. LO har efterspurgt yderligere data på møderne i BER – men uden held – og er samtidig forundret over, at der ikke findes flere data på Jobindsats.dk. Det handler om de arbejdsløses rettigheder, hvilket også er adresseret over for Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR).

Nedenfor gennemgås:

- Omfanget af samtaler
- Omfanget af aktiveringen
- De manglende data.

Samtaler i jobcentrene gennemføres ikke efter reglerne

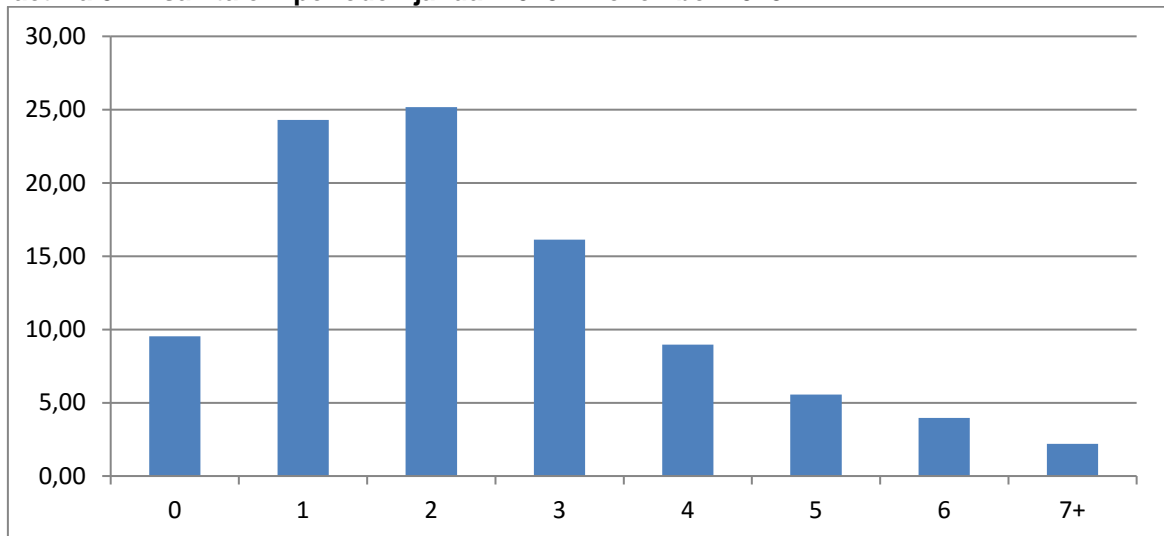
Samtaler leveres ikke på det niveau som blev vedtaget med Beskæftigelsesreformen.

Med beskæftigelsesreformen blev der pr. 1. juli 2015 etableret et fælles og intensiveret kontaktførelse for forsikrede arbejdsløse. De arbejdsløse skal således deltage i seks samtaler i jobcenteret i løbet af de første seks måneder af arbejdsløshedsperioden. To af disse skal som udgangspunkt afholdes fælles med a-kassen, hvor den første afholdes inden 7. ledighedsuge.

Som det fremgår af *figur 1* har næsten 10 pct. af de arbejdsløse med 3-6 måneders arbejdsløshed slet ikke fået en samtale. Næsten 60 pct. har kun fået mellem 0-2 samtaler. Gennemsnittet burde have været 4-5 samtaler pr. person for målgruppen.

På den baggrund er det tydeligt, at jobcentrene slet ikke gennemfører det antal samtaler, som de burde.

Figur 1. Andelen af dagpengemodtagere med mellem 3 og 6 måneders ledighed, som har fået fra 0-7+ samtaler i perioden januar 2015 – november 2015

Kilde: jobindsats.dk

Samme problem lader til at være gældende i forhold til fællessamtalerne. Som et led i beskæftigelsesreformen trådte 2. og 3. fælles jobsamtale i det fælles kontaktforsløb i kraft i juli 2015, og 1. fællessamtale skal træde i kraft i juli 2016.

Ifølge LO's informationer er det meget varierende, i hvor høj grad a-kasserne inviteres til at deltage i fællessamtalerne mellem jobcentre, arbejdsløse og a-kasser. Ifølge LO's informationer deltager a-kasserne ikke i 25 pct. af samtalerne i Rødovre kommune, mens de deltager i 99 pct. af samtalerne i Gladsaxe kommune. Serviceforbundets a-kasse vurderer, at de højest deltager i 1/3 af de samtaler, som de burde, og har oplevet, at der pludselig er perioder, hvor man i kommuner – hvor der ellers er mange arbejdsløse – kommer en pause helt uden fællessamtaler. Ifølge tilbagemeldinger fra LO's a-kasser er det kun en ganske lille del af samtalerne, som a-kasserne ikke deltager i grundet et ønske fra de arbejdsløse selv.

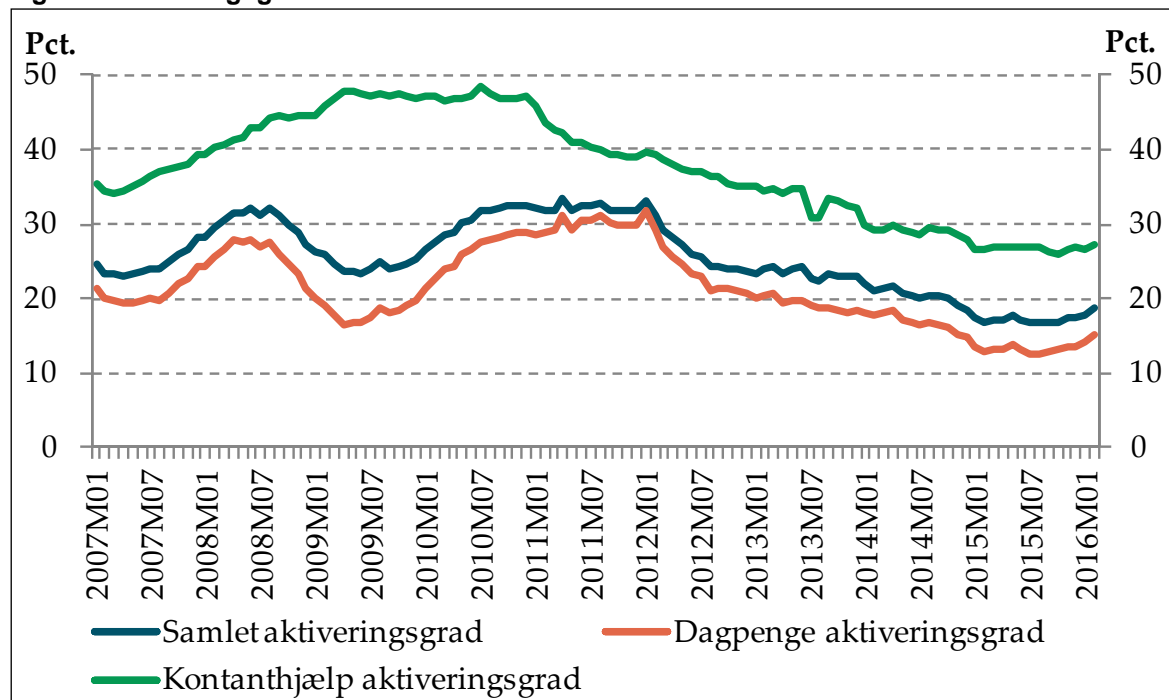
Intentionerne med et øget brug på uddannelse kan ikke aflæses

Intentionen med beskæftigelsesreformen var bl.a. øget brug af ordinær uddannelse for arbejdsløse, herunder brug af, seks ugers jobrettet uddannelse, den regionale uddannelsespulje og puljen til uddannelsesløft. Under forudsætning af ændrede regler og faldende arbejdsløshed kan de positive resultater desværre ikke aflæses i tallene fra kommunerne endnu. Variationen mellem de enkelte RAR-områder viser også forskelligheden i kommunernes indsats og udmøntning af reformen.

Af figur 2 fremgår, at andelen af arbejdsløse, som aktiveres, er faldet betydeligt de senere år. Det gælder både kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere. Dagpengemodtagernes aktiveringsgrad er faldet fra omkring 30 pct. i slutningen af 2011 til knap 13 pct. i september 2015. Siden er aktiveringsgraden atter tiltaget lidt og i februar 2016 var 15 pct. af de arbejdsløse dagpengemodtagere i aktivering. Set over hele året 2014 til hele året 2015 faldt aktiveringsgraden for dagpengemodtagere fra 16,8 pct. til 13,1 pct. af de fuldtidsarbejdsløse.¹

¹ Her benyttes Danmarks Statistiks opgørelse.

Figur 2. Aktiveringsgrad

Anm.: Der er tale om arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere, som inkluderer personer på arbejdsmarkedsydelse.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det kraftige fald i aktiveringsgraden i første halvår af 2012 vurderes i høj grad at skyldes afskaffelsen af fuldtidsaktivering efter 2½ års arbejdsløshed i starten af 2012. Udviklingen gennem 2013 er mere jævn, og skyldes formentlig delvist, at et stort antal langtidsarbejdsløse dagpengemodtagere – som generelt har en relativ høj aktiveringsgrad – opbrugte dagpengeretten og forlod dagpengestatistikken.

Aktiveringsomfanget er dog fortsat faldet gennem 2014 og især i 2015. Udviklingen gennem 2015 kan henføres til, at væsentlige dele af beskæftigelsesreformen trådte i kraft den 1. januar 2015 og yderligere dele trådte i kraft den 1. juli 2015. Ændringerne vedrører både fordelingen af aktiveringsredskaberne, længden af aktiveringsforløbene og intensiteten af aktiveringen. Det gælder afskaffelse af gentagen aktivering, nedsættelse af kommunernes refusion for udgifter til øvrig vejledning og opkvalificering, ændringer i regler og varighed for offentlige løntilskudsjob, samt indsnævring af målgruppen for jobrettet uddannelse (tidligere 6 ugers selvvalgt uddannelse).

Bruttoarbejdsløsheden for dagpengemodtagere er faldet med 7.300 personer fra 2014 til 2015, ifølge Danmarks Statistik. Hvis aktiveringsgraden var uændret fra 2014 til 2015 ville aktiveringsomfanget i 2015 være ca. 1.200 lavere. Aktiveringsomfanget for dagpengemodtagere er imidlertid faldet med næsten 4.500 fuldtidspersoner i perioden, ifølge Danmarks Statistiks tal.

Danmarks Statistik opgør ikke brugen af aktiveringsredskaberne ligeså detaljeret som jobindsats.dk. Der er forskelle i det samlede aktiveringsomfang for de to opgørelser.

Fra 2014 til 2015 er brugen af stort set alle aktiveringsredskaber faldet. Kun brugen af virksomhedspraktik er nogenlunde stabilt – endda med en lille stigning, jf. tabel 1.

Nedgangen ses for alle aktiveringsredskaber, men i ganske varierende omfang. De største fald – både absolut og relativt – ses som forventet i offentlig løntilskud og jobrotation. Faldet er dog større end forventet, da der er tale om en omkring 2.000 færre fuldtidspersoner svarende til omtrent en halvering af omfanget. Derudover ses en mindre nedgang på omkring 300 fuldtidspersoner eller knap 15 pct. for ordinær uddannelse og privat løntilskud, mens øvrig vejledning og opkvalificering falder med knap 30 pct., svarende til 1.100 fuldtidspersoner. Brugen af virksomhedspraktik er udvidet med ca. 200 fuldtidspersoner svarende til 6 pct., jf. tabel 1.

Tabel 1. Aktiveringsomfang, dagpengemodtagere

	2014	2015	Ændring	
	Fuldtidspersoner		Pct.	
Vejledning og opkvalificering	5.983	4.587	-1.396	-23,3
<i>Ordinær uddannelse i alt</i>	1.973	1.709	-264	-13,4
<i>Øvrige vejlednings- og opkvalificering</i>	4.011	2.878	-1.133	-28,2
Løntilskud	6.185	3.888	-2.297	-37,1
<i>Privat ansættelse med løntilskud</i>	2.182	1.870	-312	-14,3
<i>Offentlig ansættelse med løntilskud</i>	4.002	2.018	-1.984	-49,6
Virksomhedspraktik	3.464	3.665	201	5,8
<i>Privat virksomhedspraktik</i>	2.324	2.407	83	3,6
<i>Offentlig virksomhedspraktik</i>	1.140	1.258	118	10,4
Jobrotation	3.607	1.575	-2.032	-56,3
I alt	19.239	13.715	-5.524	-28,7

Anm.: Det er valgt ikke at medtage voksenlærlinge fra ledighed og nyttejob. Data vedr. voksenlærlinge er mangelfulde og fjernet fra statistikken i 2015, og nyttejob er netop indført og vedrører hovedsageligt kontanthjælpsmodtagere. Jobrettet uddannelse stammer fra Danmarks Statistiks offentligt forsørgede, gennemsnit over de fire kvartaler i året.

Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik.

Seks ugers jobrettet uddannelse

Med Beskæftigelsesreformen kom den nye ordning seks ugers jobrettet uddannelse, hvor arbejdsløse der er ufaglærte, faglærte eller har en kort videregående uddannelse med en faglært baggrund, har mulighed for et uddannelsesforløb rettet mod gode beskæftigelsesmuligheder på baggrund af en national positivliste.

Der var store forventninger til ordningen, der desværre ikke har nået det niveau som var forudsat i reformen. Det var forudsat, at der skulle være 2.300 fuldtidspersoner i seks ugers jobrettet uddannelse i 2015. Virkeligheden er imidlertid, at der blot har været 1.249 fuldtidspersoner jf. LO's beregninger på baggrund af DREAM-registret, som er en konservativ vurdering, hvilket betyder at antallet højst sandsynligt er lavere.

Det er **ca. 1.000 færre fuldtidspersoner end forudsat for ordningen.**

Den regionale uddannelsespulje

Vender vi øjnene mod det nye initiativ ”den regionale uddannelsespulje”, så viser de foreløbige tal på samme måde et mindre forbrug end forventet i kommunerne i 2015.

Af figur 4 i næste afsnit fremgår, at det var forudsat, at der skulle anvendes 81,2 mio. kr. kurser under puljen i 2015, men at kun 44,5 mio. kr. er blevet brugt. Det er et **mindreforbrug på 36,7 mio. kr.**

Af figur 3 fremgår den foreløbige aktivitet i påbegyndte forløb under den regionale uddannelsespulje i 2015. Som det fremgår, har der været 4.825 påbegyndte forløb i 2015, som er blevet finansieret af puljen. Her har hovedparten af forløbene været som AMU-kurser eller som øvrige forløb, der tæller private kurser. Aktivitetsniveauet ligger under det niveau, der blev forudsat ved årets start i 2015. STAR peger som årsager på, at der har været registreringsproblemer i begyndelsen af perioden, og at det erfaringsmæssigt tager noget tid for kommunerne at løbe ordninger af denne type i gang og få indarbejdet nye registreringsrutiner. Derfor skal der tages forbehold for data.

Figur 3. Den regionale uddannelsespulje – jobcentrenes brug af kurser på positivlisten

Antal påbegyndte forløb under den regionale uddannelsespulje fordelt på kursustype (afholdelseskategori), januar-december 2015							
	Antal forløb	Almen voksen uddannelse	AMU	EUD	SOSU uddannelser	Videregående	Øvrige forløb
Hovedstaden	716	41	180	41	.	116	338
Sjælland	479	12	289	22	.	9	147
Fyn	771	7	543	1	.	18	202
Syddjylland	615	3	254	10	2	8	338
Østjylland	964	20	649	40	10	46	199
Vestjylland	429	3	348	7	.	2	69
Nordjylland	838	23	585	45	.	37	148
Bornholm	13	.	12	.	.	.	1
Hele landet	4825	109	2860	166	12	236	1442

Anm. I opgørelsen ses på alle forløb, som er registreret under den regionale uddannelsespulje i perioden i de kommunale sagsbehandlingssystemer. Der indgår således også forløb for andre kontaktgrupper end dagpengemodtagere, fx kontant-hjælpsmodtagere. Der er kun medtaget kommuner i tabellen, som har registreret forløb under den regionale uddannelsespulje.

Kilde: STAR, særkørsel på baggrund af de kommunale sagsbehandlingssystemer, pr. 15. marts 2016.

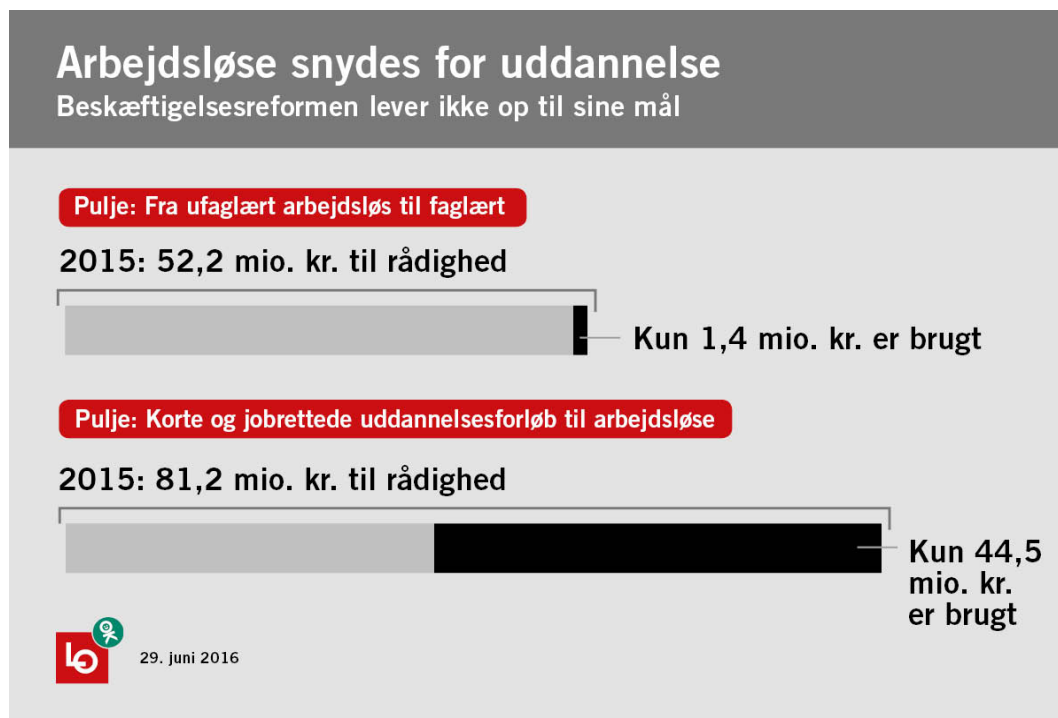
Uddannelsesløft

Ser vi på det andet nye initiativ ”Puljen til uddannelsesløft”, som skulle medvirke til, at flere ufaglærte og arbejdsløse med forældet uddannelse skulle have en erhvervsuddannelse, er det et endnu mere nedslående resultat. Ordningen anvendes stort set ikke.

Af figur 4 fremgår, at det var forudsat, at der skulle anvendes 52,2 mio. kr. til uddannelse i puljen i 2015, men at kun 1,4 mio. kr. er blevet brugt. Det er et **mindreforbrug på 50,8 mio. kr.**

Målet var, at 519 ufaglærte (omregnet til fuldtidspersoner), skulle påbegynde en erhvervsuddannelse i 2015. Men kun ca. 40 ufaglærte arbejdsløse (omregnet til fuldtidspersoner) fik bevilget et erhvervsuddannelsesforløb af jobcentrene. Det er blot 8 pct.

Figur 4. Forbrug af pulje til uddannelsesløft og den regionale uddannelsespulje

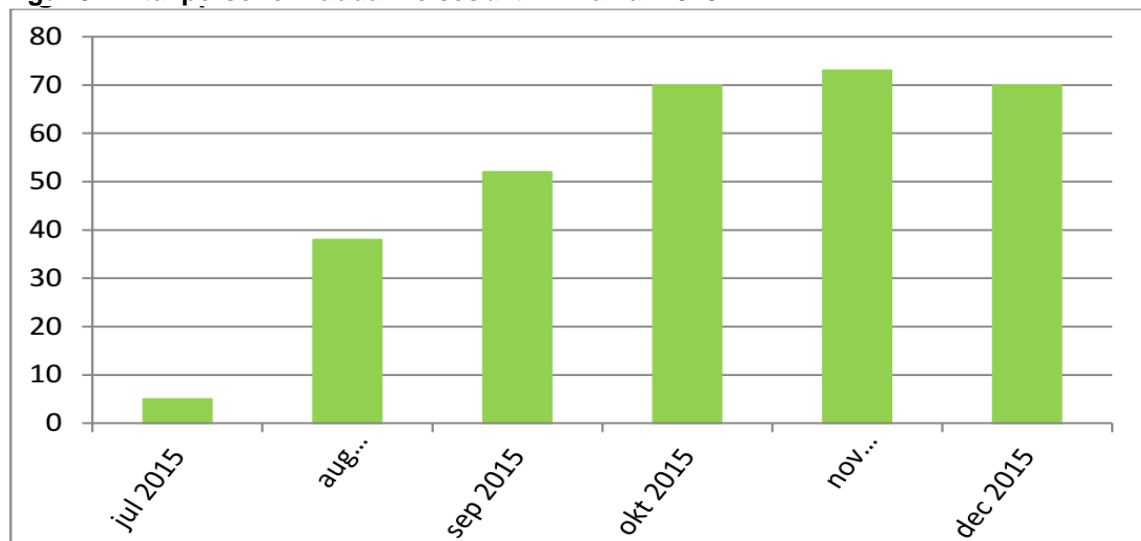

Anm. Forbrugstallene er baseret på de indsendte udbetalingsanmodninger fra kommunerne. STAR tager forbehold for de endelige regnskabstal ind til midlerne er udbetalt til samtlige kommuner. Aktivitetstallene er forbundet med usikkerhed, da det er baseret på jobcentrenes registreringer. Det er ikke muligt at fjerne planlagte, men aldrig afholdte forløb. Der skønnes at være et overslag på ca. 3-5 pct., men det vides ikke med sikkerhed.

Kilde: STAR, opgørelser pr. 2. og 9. juni 2016.

Som det fremgår af *figur 4* og *figur 5*, er forbruget og antallet af dagpengemodtagere i uddannelsesløft meget lavere end antaget ved reformen, hvilket er stærkt bekymrende. Reformen skønnede, at puljen på 150 mio. kr. årligt kunne medføre, at ca. 2.250 ufaglærte arbejdsløse og arbejdsløse med forældet uddannelse årligt kunne påbegynde en erhvervsuddannelse. Der var dog kun 70 personer, der var påbegyndte et uddannelsesløft pr. december 2015.

Figur 5. Antal personer i uddannelsesløft i 2. halvår 2015

Kilde: STAR.

Aktivering fordelt på RAR

Som det fremgår af figur 6 nedenfor, anvendes aktiveringsredskaberne vidt forskelligt i de enkelte RAR med et nedslag i februar 2016. Hvor mere end hver fjerde tilbud er ordinær uddannelse i RAR Nordjylland er det kun ca. 1 ud af 8, der er et ordinært uddannelsestilbud i RAR Sjælland. For privat løntilskud varierer andelen af aktiverede mellem 2,2 pct. i RAR Bornholm og 9,2 pct. i RAR Sjælland. Der er således et stort forbedringspotentiale i en række kommuner.

Figur 6. Aktivering fordelt på RAR

		Februar 2016	
		Antal aktiverede	Andel
RAR Bornholm	<i>Tilbud i alt</i>	179	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	47	26,3
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	64	35,8
	Privat ansættelse med løntilskud	4	2,2
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	9	5,0
	Virksomhedspraktik i alt	61	34,1
	Nytteindsats i alt	.	
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	.	
RAR Fyn	<i>Tilbud i alt</i>	2.984	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	624	20,9
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	1.560	52,3
	Privat ansættelse med løntilskud	148	5,0
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	191	6,4
	Virksomhedspraktik i alt	635	21,3
	Nytteindsats i alt	9	0,3
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	54	1,8
RAR Hovedstaden	<i>Tilbud i alt</i>	9.348	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	1.159	12,4
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	4.565	48,8
	Privat ansættelse med løntilskud	742	7,9
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	535	5,7
	Virksomhedspraktik i alt	2.721	29,1
	Nytteindsats i alt	82	82,0
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	107	1,1
RAR Nordjylland	<i>Tilbud i alt</i>	3.273	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	903	27,6
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	1.102	33,7
	Privat ansættelse med løntilskud	208	6,4
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	197	6,0
	Virksomhedspraktik i alt	927	28,3
	Nytteindsats i alt	20	0,6
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	159	4,9
RAR Sjælland	<i>Tilbud i alt</i>	3.424	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	410	12,0
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	1.572	45,9
	Privat ansættelse med løntilskud	316	9,2
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	259	7,6
	Virksomhedspraktik i alt	1.081	31,6

	Nytteindsats i alt	31	0,9
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	34	1,0
RAR Syddjylland	<i>Tilbud i alt</i>	3.488	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	782	22,4
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	1.273	36,5
	Privat ansættelse med løntilskud	279	8,0
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	237	6,8
	Virksomhedspraktik i alt	1.157	33,2
	Nytteindsats i alt	26	0,7
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	54	1,5
RAR Vestjylland	<i>Tilbud i alt</i>	1.888	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	417	22,1
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	646	34,2
	Privat ansættelse med løntilskud	148	7,8
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	168	8,9
	Virksomhedspraktik i alt	590	31,3
	Nytteindsats i alt	5	0,3
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	67	3,5
RAR Østjylland	<i>Tilbud i alt</i>	4.839	100,0
	Ordinær uddannelse i alt	891	18,4
	Øvrige vejlednings- og opkvalificeringsforløb	2.431	50,2
	Privat ansættelse med løntilskud	364	7,5
	Offentlig ansættelse med løntilskud i alt	293	6,1
	Virksomhedspraktik i alt	1.021	21,1
	Nytteindsats i alt	64	1,3
	Ansættelse som jobrotationsvikar i alt	136	2,8

Kilde: jobindsats.dk.

Manglende data

Jobindsats data i forhold til de arbejdsløses lovpligtige samtaler med jobcentrene er som nævnt ganske begrænsede. LO finder, at der mangler følgende data for samtalerne:

- Data for fællessamtaler – der er pt. ingen offentligt tilgængelige data herfor.
- Yderligere data for jobsamtalerne. Der er fx ikke en måling af samtaler til tiden/ikke til tiden, som vil være det mest optimale for at kunne vurdere, hvor mange arbejdsløse der får de samtaler, som de er berettiget til.

LO finder, at der mangler følgende data for aktive tilbud i jobindsats:

- Data om uddannelsesløft
- Data på seks ugers jobrettet uddannelse
- Data på den regionale uddannelsespulje
- Data på anvendelsen af voksenlærlingeordningen (LO er af STAR blevet frarådet at anvende de tilgængelige data på jobindsats.dk)
- Data på ordinær uddannelse ved ”opkvalificeringsjob” (jf. § 99 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats)
- Data på realkompetencevurderinger af ufaglærte

- Data på ”undervisningsforløb for ordblinde” (OUB) og ”læse, skrive og regnekurser” i form af et forberedende voksenundervisningstrin (FVU).